

Sinteza
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi
(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor (scr. nr.15/2- 06/200 din 13.05.2022)	<p>Potrivit Notei informative la proiectul menționat, proiectul are drept scop completarea Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu norme care vor permite Guvernului instituirea unor reglementări cu privire la procedurile de atribuire și retragere întreprinderilor statului de monopol fiscal. Conceptul respectiv este prevăzut în Legea Concurenței nr.183/2012 prin care se definește noțiunea întreprinderii care prezintă caracter de monopol fiscal.</p> <p>În acest sens, este de menționat că, noțiunile din proiectul prezentat și Legea concurenței nr.183/2012 sunt diferite, or proiectul propune noțiunea de „întreprindere cu statut de monopol fiscal”.</p> <p>Prin urmare, se consideră necesar uniformizarea noțiunilor, fie prin completarea proiectului de lege cu un articol care ar ajusta Legea concurenței nr.183/2012 și ar reglementa aceiași noțiune ca în proiect, fie prin ajustarea noțiunii din proiect în conformitate cu noțiunea din Legea Concurenței.</p>	Nu se acceptă. Noțiunea stabilită de Legea concurenței nr.183/2012 este una mai largă și se referă la anumite activități specifice pentru care au fost oferite drepturi exclusive și pentru care se constată că întreprinderea care le realizează prezintă caracter de monopol fiscal, pe când statutul de monopol fiscal este atribuit unei persoane juridice cu cota majoritară a statului pentru a desfășura în exclusivitate o activitate economică aferentă unor bunuri, servicii, grup de bunuri sau grup de servicii. Mai mult ca atât, statutul de monopol fiscal este atribuit de către Guvern, or prezentarea caracterului de monopol fiscal se constată de Consiliul Concurenței.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (scr.nr.05/2-2459 din 16.05.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Justiției (scr. nr.04/4245 din 13.05.2022)	Întreprinderile cu caracter de monopol fiscal sunt deja definite în contextul Legii concurenței și se supun prevederilor acestei legi, în special, regulilor de concurență în măsură în care aplicarea acestor prevederi nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată. Mai mult, Legea nr. 845/1992 la art. 10 alin. (3) conține reglementări privind domeniile de activitate ce constituie monopol de stat,	Se acceptă. Proiectul a fost modificat în vederea oferirii unei semnificații autonome a acestei noțiuni în cadrul Legii nr. 845/1992.

	<p>adică acelea genuri de activitate, care se permit exclusiv întreprinderilor de stat, de care ar trebui să se țină cont la definitivarea conceptului întreprinderilor cu caracter de monopol fiscal.</p> <p>Totodată, cu referire la definiția oferită statului de monopol fiscal în cuprinsul art. 36⁶ din proiect, remarcăm un șir de carențe care urmează a fi revizuite de autor.</p> <p>Astfel, cu referire la prevederea de la alin.(3) – „(3) Statutul de monopol fiscal al unei întreprinderi oferă dreptul exclusiv doar pentru activitatea economică aferentă bunurilor, serviciilor, grupurilor de bunuri sau grupurilor de servicii definite de Guvern la momentul atribuirii statutului de monopol fiscal întreprinderii respective.”, ținem să precizăm că dacă se dorește transpunerea conceptelor de „întreprindere care prezintă caracter de monopol fiscal” și de „drepturi exclusive”, existente la momentul în cuprinsul Legii concurenței nr. 183/2012 și în cadrul Legii nr. 845/1992, atunci această transpunere urmează a se realiza cu respectarea fidelă a conceptului acestor două noțiuni, or, ținem să remarcăm că drepturile exclusive (astfel cum sunt definite în cadrul Legii nr. 183/2012) sunt drepturi acordate de o autoritate publică competentă prin orice act legislativ, normativ sau administrativ al cărui efect este limitarea de a exercita o activitate economică în cadrul unei anumite zone geografice la una sau mai multe întreprinderi și care afectează substanțial capacitatea altor întreprinderi de a desfășura o astfel de activitate în zona respectivă. Prin urmare, constatăm că drepturile exclusive se raportează la anumite zone geografice și nu la anumite categorii de bunuri, servicii, grupuri de bunuri/servicii. În cazul în care se dorește a oferi o semnificație autonomă acestei noțiuni în cadrul Legii nr. 845/1992, atunci aceasta urmează a fi reflectată expres în cuprinsul normelor corespunzătoare. În plus, atragem atenția autorului asupra faptului că o formulare generică de genul celei propuse în proiect – „activitatea economică aferentă bunurilor, serviciilor, grupurilor de bunuri sau grupurilor de servicii definite de Guvern la momentul atribuirii statutului de monopol fiscal întreprinderii respective” lasă loc de ambiguități și creează un câmp discreționar prea mare pentru Guvern, care poate stabili de sine stătător aceste categorii de bunuri/servicii, extinzându-le astfel încât teoretic să depășească acele domenii prevăzute expres la art. 10 alin. (3) din Legea nr. 845/1992. În această ordine de idei, considerăm că se impune o revizuire a textului respectiv din normă prin prisma celor indicate.</p>	<p>Se acceptă Norma a fost modificată.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	--

	<p>pentru care este desemnat statutul de monopol fiscal”. Cu toate acestea, la art. 36⁶ din proiect se menționează că statutul de monopol fiscal se atribuie unei întreprinderi sau unui grup de întreprinderi. Prin urmare, este necesar a se stabili din punct de vedere conceptual de ce anume este legat statutul de monopol fiscal – de întreprinderi sau de anumite categorii de activități (remarcăm că prin prisma Legii nr. 183/2012, acesta ar trebui să fie acordat întreprinderilor). Dacă în speță este vorba doar despre o formulare defectuoasă a normei, aceasta urmează a fi revizuită pentru a se oferi claritate acesteia.</p> <p>Art. 36⁸ din proiect la pct. 2 conține o normă ambiguă cu privire la aspecte importante care urmează a fi reglementate cu suficientă claritate în cuprinsul textului legii și nu în cadrul unor acte normative subordonate legii. Astfel, prevederea „Comisia este alcătuită dintr-un număr impar de membri, din care unul este Președinte, reprezentant al Ministerului Finanțelor, iar ceilalți prezintă în număr egal: (i) ai autorităților publice din domeniu și (ii) ai organizațiilor necomerciale și societății civile.” nu stabilește numărul concret de membri ai Comisiei respective, nu specifică expres care anume autorități publice urmează a delega membrii respectivi și la care domenii se face referință (de aici rezultând consecințe juridice și practice importante, or nu este clar dacă această Comisie va reprezenta un organ colegial unic existent la nivel de stat, responsabil de toate propunerile de acordare a statutului de monopol fiscal, indiferent de domeniile concrete care sunt vizate și care, pe cale de consecință, va avea o existență stabilă sau, după caz, aceste Comisii vor fi mai multe la număr, se vor constitui ad-hoc, reieșindu-se din domeniul specific unde se anticipează crearea monopolului fiscal, astfel încât componentele lor vor fi diferite, de la caz la caz), după cum nu se precizează nici criteriile în baza cărora se vor identifica organizațiile necomerciale implicate în crearea Comisiei.</p>	<p>Prevederile de la art. 36⁷ și art. 36⁶ din proiect au fost modificate</p>
	<p>Art. 36⁸ din proiect la pct. 2 conține o normă ambiguă cu privire la aspecte importante care urmează a fi reglementate cu suficientă claritate în cuprinsul textului legii și nu în cadrul unor acte normative subordonate legii. Astfel, prevederea „Comisia este alcătuită dintr-un număr impar de membri, din care unul este Președinte, reprezentant al Ministerului Finanțelor, iar ceilalți prezintă în număr egal: (i) ai autorităților publice din domeniu și (ii) ai organizațiilor necomerciale și societății civile.” nu stabilește numărul concret de membri ai Comisiei respective, nu specifică expres care anume autorități publice urmează a delega membrii respectivi și la care domenii se face referință (de aici rezultând consecințe juridice și practice importante, or nu este clar dacă această Comisie va reprezenta un organ colegial unic existent la nivel de stat, responsabil de toate propunerile de acordare a statutului de monopol fiscal, indiferent de domeniile concrete care sunt vizate și care, pe cale de consecință, va avea o existență stabilă sau, după caz, aceste Comisii vor fi mai multe la număr, se vor constitui ad-hoc, reieșindu-se din domeniul specific unde se anticipează crearea monopolului fiscal, astfel încât componentele lor vor fi diferite, de la caz la caz), după cum nu se precizează nici criteriile în baza cărora se vor identifica organizațiile necomerciale implicate în crearea Comisiei.</p>	<p>Se acceptă Prevederile art.36⁸ din proiect au fost modificate.</p>
	<p>În același timp, referitor la oportunitatea creării unei structuri specializate în evaluarea necesității de constituire a monopolului fiscal pe anumite domenii de activități și identificarea potențialelor întreprinderi cărora le poate fi atribuit statutul de monopol fiscal, denumită Comisia Națională pentru Monopol Fiscal, se va ține cont de prevederile Capitolului II din Regulamentul cu privire la reglementarea monopolurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582/1995, conform căreia Guvernul își promovează politica sa de supraveghere și reglementare a activității monopolurilor de stat și monopolurilor naturale prin intermediul organelor publice centrale și organelor administrației publice locale. Prin anexa nr. 2 din aceeași hotărâre a fost aprobată Lista monopolurilor statului și a organelor administrației publice, abilitate cu reglementarea lor.</p> <p>Pe cale de consecință, urmează a se revede oportunitatea și randamentul intervenției propuse, deoarece în prezent legislația relevantă stabilește genurile de activitate care constituie monopolul statului și autoritățile publice, abilitate cu reglementarea lor.</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul de lege conține un concept diferit. În proiect sunt inserate norme referitor la stabilirea modalității instituirii monopolului fiscal.</p>

	<p>La Art. II alin. (1) din proiect se va ține cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării trebuie să fie argumentată în nota informativă.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat</p>
<p>Consiliul Concurenței (scr. nr. DJ-06/150-770 din 19.05.2022)</p>	<p>1. Prevederile Art. 336 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, nu împiedică o parte să desemneze sau să mențină monopolurile de stat sau întreprinderi publice ori să încredințeze întreprinderilor drepturi speciale sau exclusive, în conformitate cu propria legislație.</p> <p>Respectiv, este incontestabil că statul este în drept de a-și stabili monopolul asupra unor activități sau a unor domenii, inclusiv cu statut de monopol fiscal, care constituie în sine o restrângere adusă concurenței, dacă este argumentat de apărarea unui interes public major.</p> <p>Conceptual, Consiliul Concurenței atestă îngrijorare față de faptul că proiectul de lege conține carențe de reglementare și riscuri asupra concurenței, întrucât nu stabilește prin lege limitele întinderii dreptului statului de a institui monopoluri fiscale.</p> <p>Prin urmare, Consiliul Concurenței este în imposibilitate de a evalua ex-ante impactul de reglementare a prevederilor proiectului asupra mediului concurențial, deoarece în proiect nu este stabilit expres genurile de activitate economică pe care statul și le rezervă și pe care le va realiza prin intermediul întreprinderilor cu statutul de monopol fiscal și alte aspecte importante atestate.</p> <p>2. Totodată, se constată că proiectul de lege nu este însoțit de analiza impactului de reglementare (AIR).</p> <p>În ceea ce ține de evaluarea impactului de reglementare asupra mediului concurențial, ea se realizează, utilizând principiile de evaluare a concurenței elaborate de OECD. Potrivit OECD, restrângerea concurenței prin stabilirea monopolurilor ar putea avea efecte nefavorabile atât pe piață, cât și asupra consumatorilor, conducând adesea la stabilirea de prețuri de monopol și alte probleme asociate cu exercitarea puterii de piață. Aceste urmări nu pot fi evitate în totalitate prin reglementări. De aceea, asemenea reglementări urmează</p>	<p>Se acceptă În contextul unor incertitudini majore în toate sferile de activitate socio-economică, influențate în mare parte de riscurile externe, statul trebuie să dispună de toată gama de instrumente, care i-ar permite să acționeze prompt și în timp util la soluționarea unor probleme neordinare care pot apărea.</p> <p>Astfel, proiectul de lege vine întru completarea cadrului juridic cu norme primare, care vor permite Guvernului instituirea unor reglementări cu privire la procedurile de atribuire și retragere întreprinderilor a statutului de monopol fiscal.</p> <p>Mai mult, proiectul de lege nu reglementează activitatea de întreprinzător, care ar include stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor, precum și nu reglementează relațiile dintre autoritățile administrației publice, alte autorități abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control și întreprinzători.</p>

	<p>a fi propuse în baza unei argumentări întemeiate pe analize și calcule economice a necesității instituirii monopolului și doar după analiza căilor alternative de atingere a aceluiași obiective.</p> <p>Respectiv, ținând cont de scopul declarat de constituire a întreprinderilor cu statut de monopol fiscal, este important ca necesitatea instituirii criteriilor și condițiilor pentru atribuirea unei întreprinderi a statutului cu caracter fiscal să conțină o argumentare motivată, din punct de vedere juridic și economic a intervenției statului pe piețele deschise concurenței, care la caz lipsește.</p>	
	<p>3. Având ca temei prevederile art. 4 din Legea concurenței care definește noțiunea de întreprindere cu statut de monopol fiscal, menționăm că intervenția statului în domeniul activităților economice ce urmează a fi identificate și realizate prin intermediul întreprinderilor cu statutul de monopol fiscal, trebuie să fie realizată în scopul asigurării obținerii veniturilor pentru stat. Astfel, pentru a fi corelat cu scopul declarat de constituire a întreprinderilor cu statut de monopol fiscal stabilit de Legea concurenței, prevederile alin. (1) art. 36⁶ din proiect necesită a fi completat la final cu textul „pentru obținerea veniturilor pentru stat.”. Din aceste considerente, deținător al dreptului de monopol fiscal poate fi numai întreprinderile de stat.</p>	<p>Se acceptă Norma a fost modificată.</p>
	<p>4. Prevederile alin. (1) lit. b) art. 36⁷ din proiect ce se referă la condițiile pentru atribuirea statutului de monopol fiscal ar putea constitui bariere de intrare pe piață în condițiile în care dispozițiile respective nu asigură previzibilitate și claritate în ceea ce privește limitele cantitative și calitative ale capacității tehnice, utilajelor, tehnologiilor ce urmează a fi utilizate pentru desfășurarea activităților cuprinse de statutul de monopol. Or, rațiunea instituirii condițiilor pentru atribuirea statutului de monopol de fiscal nu trebuie să depășească scopul pentru care se desemnează întreprinderea cu statut de monopol fiscal – de a obține venituri pentru stat.</p>	<p>Se acceptă Norma a fost modificată.</p>
	<p>5. Din motive de claritate și de eficiență, inclusiv pentru evitarea oricărei erori de interpretare, este necesar de prevăzut expres în legea propusă spre modificare, ca act normativ primar ce reglementează activitatea de întreprinzător:</p> <ul style="list-style-type: none"> - genurile de activitate/sectoarele care pot fi atribuite cu statut de monopol fiscal; - procedura de acordare și durata dreptului atribuit acestor întreprinderi; - modul de supraveghere a monopolului fiscal; - mecanismul de stabilire a tarifelor și prețurilor practicate de întreprinderi, justificate din punct de vedere economic orientate pe costuri și transparente; - indicatorii de performanță conform domeniilor de activitate a întreprinderii; și - cuantumul concret al veniturilor care urmează a fi defalcate la bugetul de stat etc. 	<p>Nu se acceptă Proiectul de lege conține un concept diferit. În proiect sunt inserate norme referitor la stabilirea modalității instituirii monopolului fiscal.</p>

	Or, potrivit art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2006, autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea inițierii, desfășurării și lichidării afacerii.	
	6. În ceea ce se referă la propunerea de instituire a Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal, în proiect nu este stabilit statutul juridic al acestei Comisii și nu se prevede modalitatea de atac al actelor emise de Comisie de către întreprinderile a căror interes legitim poate fi afectat. În acest context, propunem ca art. 36 ⁸ din proiect să stabilească mai clar statutul acestei Comisii, cu atribuirea ei a unui statut de autoritate publică, sau competențele prevăzute pentru această Comisie (inclusiv funcția de monitorizare/supraveghere a activității întreprinderilor cu statut de monopol fiscal) să fie atribuite Ministerului Economiei sau Ministerului Finanțelor (mai ales, ținând cont de scopul general de activitate a unor astfel de întreprinderi, și anume obținerea veniturilor pentru stat). Reieșind din cele expuse, în vederea asigurării principiilor de bază ale concurenței, atribuirea statutului de monopol fiscal unor genuri de activitate economică urmează a fi stabilită expres în lege și limitată intervenția statului pe piețele deschise concurenței în mod argumentat pentru apărarea unui interes public major.	Se acceptă Norma a fost modificată.
Avizare repetată		
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (scr. nr. 05/2-2774 din 03.06.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Finanțelor (scr. nr. 15/2- 06/233 din 07.06.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Justiției (scr. nr. 04/5039 din 09.06.2022)	Pornind de la prevederile în vigoare privind monopolul de stat și întreprinderile cu caracter de monopol fiscal, statuate atât în cadrul Legii nr. 845/1992, prin stabilirea la art. 10 a reglementărilor privind domeniile de activitate ce constituie monopol de stat, cât și în contextul Legii concurenței nr. 183/2012, prin care a fost introdusă noțiunea de întreprindere cu caracter de monopol fiscal, menționăm că conceptul acestora este legat de atribuirea drepturilor exclusive asupra unor genuri (domenii) de activitate, desfășurate cu scopul de a obține venituri pentru stat. Însă, prin proiect (art. I) nu sunt stabilite expres genurile de activitate economică pe care statul le va realiza prin intermediul întreprinderilor cu statut de monopol fiscal, iar	Nu se acceptă. Proiectul de lege conține un concept diferit. În proiect sunt inserate norme referitor la stabilirea modalității instituirii monopolului fiscal.

	<p>constatarea necesității instituirii monopolului fiscal pentru anumite activități economice este atribuită în competența unui organ colegial - Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal. Astfel, în cazul dat există riscul nerespectării cerinței de bază față de monopolul de stat ca acesta să fie instituit prin lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 11/2013 (monopolul statului asupra loteriei naționale), § 34).</p> <p>Totodată, în contextul celor menționate nu este clar scopul stabilirii unui concept diferit privind monopolul fiscal, care să fie în paralel cu cel deja stabilit în actele legislative enunțate.</p> <p>Adițional, în pofida argumentelor din nota informativă și sinteza obiecțiilor la proiect precum că proiectul de lege nu reglementează activitatea de întreprinzător, care ar include stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor, precum și nu reglementează relațiile dintre autoritățile administrației publice, alte autorități abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control și întreprinzători, atenționăm că la art. 36⁷ alin. (6) și alin. (7) sunt stabilite anumite interdicții și limitări pentru desfășurarea unor acțiuni.</p> <p>Asfel, remarcăm incidența art. 126 alin. (2) lit. b) din Constituție care statuează că, statul trebuie să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. În context, susținem propunerea Consiliului Concurenței în vederea necesității evaluării impactului de reglementare a proiectului asupra mediului concurențial.</p> <p>În acest sens, semnalăm constatările Curții Constituționale invocate la § 75 din Hotărârea nr. 11/2013, conform căreia „potrivit regulilor concurenței, statului îi este interzis să stabilească condiții discriminatorii sau să acorde privilegii unor agenți economici care activează după aceleași principii și desfășoară aceeași activitate.”</p> <p>La Art. II cuvântul „publicării” se va substitui cu cuvintele „intrării în vigoare”, luând în considerare prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căreia actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Astfel, măsurile privind punerea în aplicare a prevederilor legii noi pot fi stabilite din momentul intrării în vigoare a acesteia.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Alin.(7) din art. 36⁷ a fost exclus din proiect.</p>
	<p>1. Consiliul Concurenței atestă repetat îngrijorare față de faptul că proiectul definitivat de lege conține carențe de reglementare și riscuri majore asupra concurenței, întrucât nu stabilește prin lege limitele întinderii dreptului statului de a institui monopoluri fiscale. În vederea asigurării principiilor de bază ale concurenței, atribuirea statutului de monopol fiscal unor genuri de activitate economică urmează a fi stabilită expres în lege și limitată intervenția statului pe piețele deschise concurenței în mod argumentat pentru apărarea unui interes public major.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege conține un concept diferit.</p> <p>În proiect sunt inserate norme referitor la stabilirea modalității instituirii monopolului fiscal.</p>
<p>Consiliul Concurenței (scr. nr. DJ-06/181-868 din 09.06.2022)</p>		

	<p>Prin urmare, Consiliul Concurenței este în imposibilitate de a evalua ex-ante impactul de reglementare a prevederilor proiectului asupra mediului concurențial, deoarece în proiect nu este stabilit expres genurile de activitate economică pe care statul și le rezervă și pe care le va realiza prin intermediul întreprinderilor cu statut de monopol fiscal și alte aspecte importante atestate.</p> <p>2. Totodată, se constată că proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi care determină principiile juridice, organizatorice și economice ale activității de antreprenoriat în Republica Moldova, nu este însoțit de analiza impactului de reglementare (AIR), conform cerințelor prevăzute de art. 4 lit. c) din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art. 40 lit. b) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Evaluarea impactului de reglementare asupra mediului concurențial se realizează, utilizând principiile de evaluare a concurenței elaborate de OECD. Potrivit OECD, restrângerea concurenței prin stabilirea monopolurilor ar putea avea efecte nefavorabile atât pe piață, cât și asupra consumatorilor, conducând adesea la stabilirea de prețuri de monopol și alte probleme asociate cu exercitarea puterii de piață. Aceste urmări nu pot fi evitate în totalitate prin reglementări. De aceea, asemenea reglementări urmează a fi propuse în baza unei argumentări întemeiate pe analize și calcule economice a necesității instituirii monopolului și doar după analiza căilor alternative de atingere a acelorăși obiective.</p> <p>Respectiv, ținând cont de scopul declarat de constituire a întreprinderilor cu statut de monopol fiscal, este important ca necesitatea instituirii criteriilor și condițiilor pentru atribuirea unei întreprinderi a statutului cu caracter fiscal să conțină o argumentare motivată, din punct de vedere juridic și economic a intervenției statului pe piețele deschise concurenței, care la caz lipsește.</p> <p>3. Având ca temei prevederile art.4 din Legea concurenței care definește noțiunea de întreprindere cu statut de monopol fiscal, menționăm că intervenția statului în domeniul activităților economice ce urmează a fi identificate și realizate prin intermediul întreprinderilor cu statut de monopol fiscal, trebuie să fie realizată în scopul asigurării obținerii veniturilor pentru stat. Astfel, pentru a fi corelat cu scopul declarat de constituire a întreprinderilor cu statut de monopol fiscal stabilit de Legea concurenței, prevederile alin.(1) art.36⁶ din proiect necesită a fi completat la final cu textul „pentru obținerea veniturilor pentru stat.” Din aceste considerente, deținător al dreptului de monopol fiscal poate fi numai întreprinderile de stat și respectiv de la pct.2 al art.36⁶ din proiect urmează să fie exclusă posibilitatea de atribuire a statutului de monopol fiscal persoanei juridice cu capital majoritar de stat.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege nu reglementează activitatea de întreprinzător, care ar include stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor, precum și nu reglementează relațiile dintre autoritățile administrației publice, alte autorități abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control și întreprinzători. Prin urmare, decade necesitatea efectuării Analizei impactului, prevăzută de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Statutul de monopol fiscal nu poate fi atribuit întreprinderilor de stat în condițiile în care întreprinderile în cauză, care mai activează, urmează a fi reorganizate în alte forme juridice de organizare în temeiul prevederilor art. 19, alin.(3), lit.b) din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.</p>
--	--	---

<p>4. Prevederile alin. (1) lit. b) art. 36⁷ din proiect ce se referă la condițiile pentru atribuirea statutului de monopol fiscal ar putea constitui bariere de intrare pe piață în condițiile în care dispozițiile respective nu asigură previzibilitate și claritate în ceea ce privește limitele cantitative și calitative ale capacității tehnice, utilajelor, tehnologiilor ce urmează a fi utilizate pentru desfășurarea activităților cuprinse de statutul de monopol. Or, rațiunea instituirii condițiilor pentru atribuirea statutului de monopol fiscal nu trebuie să depășească scopul pentru care se desemnează întreprinderea cu statut de monopol fiscal – de a obține venituri pentru stat.</p> <p>5. Din motive de claritate și de eficiență, inclusiv pentru evitarea oricărei erori de interpretare, este necesar de prevăzut expres în legea propusă spre modificare, ca act normativ primar ce reglementează activitatea de întreprinzător:</p> <ul style="list-style-type: none"> - genurile de activitate/sectoarele care pot fi atribuite cu statut de monopol fiscal; - procedura de acordare și durata dreptului atribuit acestor întreprinderi; - modul de supraveghere a monopolului fiscal; - mecanismul de stabilire a tarifelor și prețurilor practicate de întreprinderi, justificate din punct de vedere economic orientate pe costuri și transparente; - indicatorii de performanță conform domeniilor de activitate a întreprinderii; și - cuantumul concret al veniturilor care urmează a fi defalcate la bugetul de stat etc. <p>Or, potrivit art.14 alin. (2) din Legea nr. 235/2006, autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea inițierii, desfășurării și lichidării afacerii.</p>	<p>Se acceptă parțial. Proiectul a fost modificat</p> <p>Nu se acceptă. Proiectul de lege conține un concept diferit. În proiect sunt inserate norme referitor la stabilirea modalității instituirii monopolului fiscal.</p>
<p>6. Îngrijorare concurențială atestă prevederea pct.7 al art.36⁷ din proiect întrucât limitează posibilitatea agenților economici care intermediază, depozitează sau comercializează bunuri sau servicii ce fac obiectul monopolului fiscal de a contracta liber un bun sau un serviciu, principiu de activitate asigurat de art.3 al Legii concurenței nr.183/2012 și alin. (2) al art.993 din Codul civil.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
<p>7. În contextul obiecțiilor invocate la p.3 și p.5 din prezentul aviz, considerăm necesar ca pct.8 al art.36⁷ din proiect să prevadă expres competența Guvernului de a stabili prețurile și tarifele maxime la produsele și serviciile ce intră în sfera monopolului fiscal pentru a fi corelat și cu prevederile alin.(6) al art.20 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>8. În ceea ce se referă la propunerea de instituire de către Guvern a Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal, în redacția definitivată fără statut de persoană juridică, ceea ce presupune privarea de dreptul de atac al actelor emise de Comisie de către întreprinderile a căror interes legitim poate fi afectat, propunem ca art. 36⁸ din proiect să atribuie competențele prevăzute pentru această Comisie Ministerului Economiei sau Ministerului</p>	<p>Nu se acceptă. Comisia Națională pentru Monopol Fiscal nu va emite careva acte, ci doar va propune Guvernului, spre examinare și aprobare, proiectul actului normativ prin care se va atribui statutul de monopol</p>

	<p>Finanțelor ținând cont de scopul general de activitate al unor astfel de întreprinderi, și anume obținerea veniturilor pentru stat.</p> <p>Totodată, propunem de a fi exclusă prevederea de consultare cu Consiliul Concurenței a proiectului actului normativ prin care se atribuie statut de monopol fiscal unei întreprinderi de la alin.4) al p.1 din art. 36⁸ din proiect, întrucât în temeiul art.32 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și art.34 alin.(2) al Legii concurenței, Consiliul Concurenței avizează toate proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică. Respectiv, se va atesta un conflict de interese dacă Consiliului Concurenței inițial va participa printr-un reprezentant al său la elaborarea proiectului de act normativ în cadrul activității Comisiei, apoi proiectul dat va fi consultat tot cu Consiliul Concurenței și ulterior același proiect va fi avizat de către Consiliul Concurenței.</p> <p>Subsidiar, în același context propunem să fie exclus din componența Comisiei prevăzută de p.2 al art.36⁸ din proiect, un reprezentant al Consiliului Concurenței având în vedere conflictul de interese atestat în procesul de elaborare, consultare, avizare a proiectului actului normativ și competența ex post de investigare a încălcărilor legislației din domeniul concurenței asigurată Consiliului Concurenței de lit. e) a art.39 al Legii concurenței.</p>	<p>fiscal unei întreprinderi sau unui grup de întreprinderi.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>În proiect au fost efectuate modificările de rigoare.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (scr.nr.06/2-3316 din 07.06.2022)</p>	<p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă excluderea cuvintelor „întreprindere de stat sau” din cadrul art. I din proiect (art.366 pct.2 din Legea nr.845/L992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi), astfel încât întreprinderilor de stat să nu le poată fi atribuit statutul de monopol fiscal, întrucât acestea urmează a fi reorganizate în alte forme juridice de organizare.</p> <p>Concluzia expertizei:</p> <p>Prin proiect se propune completarea Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu un capitol nou care reglementează condițiile pentru atribuirea și retragerea statutului de monopol fiscal. În acest context, statutul de monopol fiscal se va atribui doar persoanelor juridice cu capital integral sau majoritar de stat, iar necesitatea instituirii monopolului fiscal va fi constatată de Comisia Națională pentru Monopol Fiscal formată din reprezentanți ai statului și ai societății civile din domeniul economic. Guvernului îi este alocată competența de a atribui statutul de monopol fiscal și sarcina de a reglementa modul de constituire, organizare și funcționare a Comisiei respective.</p> <p>Proiectul poate determina interpretări abuzive și incertitudini în cadrul legal referitor la posibilitatea atribuirii întreprinderilor de stat a statutului de monopol fiscal, or Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală prevede că toate întreprinderile de stat urmează să fie reorganizate în alte forme de organizare juridică.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p>

	În concluzie, autorul urmează să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție.	
--	---	--